

**ΠΛΑΝΗ ΛΟΓΩ ΑΠΑΤΗΣ· ΔΙΑΚΟΠΗ ΑΙΤΙΩΔΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΛΟΓΩ
ΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΘΕΝΤΟΣ, ΕΚ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΕΠΗΛΘΕ Η ΖΗΜΙΑ·
ΚΑΝΟΝΑΣ : «ΑΓΝΟΙΑ ΝΟΜΟΥ ΔΕΝ ΣΥΓΧΩΡΕΙΤΑΙ»· Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΥΤΟΣ
ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ ΟΤΑΝ Ο ΑΠΑΤΗΘΕΙΣ ΕΝΗΡΓΗΣΕ ΕΠΕΙΔΗ ΕΠΛΑΝΗΘΗ ΩΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΝΟΜΟΥ**

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στην υπογραφή της εγγυητικής συμβάσεως ο ενάγων προέβη, διότι προηγουμένως οι υπάλληλοι της εναγομένης Τράπεζας τον διαβεβαίωσαν ψευδώς, εν γνώσει της αναληθείας, (διότι είχαν πλαστογραφήσει την υπογραφή της μητέρας του στο έγγραφο της εγγυήσεως του δανείου), ότι η μητέρα του ενάγοντος είχε συνάψει με την εναγομένη Τράπεζα σύμβαση εγγυήσεως της ως άνω δανειακής συμβάσεως, και σχετικώς επέδειξαν στον εν το σχετικό έγγραφο, στο οποίο αναγράφονταν το όνομά της και στην θέση κάτω από την ένδειξη «Ο εγγυητής» υπήρχε υπογραφή, την οποία εξέλαβε ως δική της, γεγονός το οποίο ήταν ανακριβές, επειδή – όπως ήδη σημειώθηκε ανωτέρω – η υπογραφή της αυτή ήταν πλαστή. Επομένως, ο ενάγων εξέλαβε ότι δεν διατρέχει ουδένα κίνδυνο από την σύμβαση της εγγυητικής συμβάσεως που συνήψε με την εναγομένη, διότι ε γνώριζε πως η τελευταία, η οποία διαθέτει μεγάλη περιουσία, είχε εγγυηθεί εξ αρχής την αποπληρωμή της ανωτέρω πιστώσεως, καθώς και ότι ουδέποτε θα του ζητούσε να την αποδώσει το ποσό που τυχόν θα κατέβαλε στην δανείστρια Τράπεζα, υπό την εν λόγω ιδιότητά της. Εάν δε ο ενάγων ε γνώριζε το αληθές γεγονός – ότι, δηλαδή, δεν υπήρχε προηγούμενη δανειακή σύμβαση με εγγυητή την μητέρα του – δεν θα συνήπτε την δική του εγγυητική σύμβαση. Εξάλλου, οι υπάλληλοι της εναγομένης και δράστες της πλαστογραφίας αυτής προέβησαν στην εγκληματική αυτήν πράξη, προκειμένου να ενισχύσουν την οικονομική θέση της εναγομένης στην εν λόγω δανειακή σύμβαση με την οφειλέτιδα (δανειολήπτιδα) εταιρία και συγκεκριμένως με την προσθήκη ενός ακόμα εγγυητή, δεδομένου του ότι η εναγομένη είχε παράσχει στην δανειολήπτιδα πίστωση (δάνειο), χωρίς να φροντίζει προηγουμένως να εξασφαλίσει την επαρκώς την σχετική απαίτησή της κατά της τελευταίας προς επιστροφή του δανείσματος, με εγγυήσεις και εμπράγματα ασφάλειες.

Οι ενέργειες αυτές των υπαλλήλων της εναγομένης προξένησαν στον ενάγοντα περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη, διότι η εναγομένη εξέδωσε εις βάρος του διαταγή πληρωμής, με αποτέλεσμα να καταχωρηθεί το όνομά του στο διατραπεζικό πρόγραμμα «Τειρεσίας» και εντεύθεν να αμαυρωθεί η – μέχρι τούδε – άριστη επαγγελματική φήμη του ενάγοντος και στην συνέχεια το τραπεζικό σύστημα να αρνείται να συναλλαχθεί με αυτόν.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ : Να ακυρωθεί, ως προϊόν πλάνης του ενάγοντος, (συνεπεία της απάτης των υπαλλήλων της εναγομένης), η ως άνω εγγυητική σύμβαση και να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει στον ενάγοντα χρηματικό ποσό, ως χρηματική ικανοποίησή του.

NOMΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ

1. Κατά το ιστορικό της αγωγής, ο ενάγων εμφανίζεται να πείθεται ότι πριν από αυτόν είχε εγγυηθεί το δάνειο, υπέρ της δανειολήπιδας εταιρίας, η μητέρα του, μεγάλης περιουσιακής επιφάνειας και εντεύθεν να υποθέτει ότι, εάν μεταγενεστέρως εγγυηθεί και αυτός το ίδιο δάνειο απέναντι στην εναγομένη, τότε η μητέρα του, ως προηγηθείσα εγγυήτρια, θα κληθεί πρώτη αυτή – περιπτώσεως συντρεχούσης – να εξοφλήσει το εγγυηθέν δάνειο. Ενόψει δε των εκτιμήσεων του ότι η τελευταία, αφενός (α) είναι κάτοχος μεγάλης περιουσίας, οπότε ηδύνατο να εξοφλήσει αυτή ολόκληρο το χρέος απέναντι στην δανείστρια Τράπεζα κι αφετέρου (β) ουδέποτε θα στρέφονταν και εναντίον του, ως συνεγγυητή, προκειμένου να συμμετάσχει και αυτός στην εγγυητική ευθύνη, ο ενάγων δέχθηκε να καταρτίσει την πληττομένη ήδη με την αγωγή, ως ακυρώσιμη, εγγυητική σύμβαση.

2. Στην κλασσική εμφάνιση της ακυρωσίμου δικαιοπραξίας λόγω της απάτης που μετέβη ο ένας εκ των συμβαλλομένων εις βάρος του άλλου, τα απαιτηλά περιστατικά που συνθέτουν τις ψευδείς δηλώσεις του πρώτου εξ αυτών, είναι αυτοτελή και συνεπώς αρκούν από μόνα τους για να στοιχειοθετηθεί δικαίωμα του απατηθέντος να ζητήσει την ακυρωσία της δικαιοπραξίας που κατήρτισε, πλανηθείς από την απάτη αυτήν.

Σε περίπτωση όμως, κατά την οποία δεν αρκεί η εμφάνιση ψευδών περιστατικών για να πεισθεί ο έτερος των συμβαλλομένων να προβεί στην δήλωση της βουλήσεώς του, αλλά απαιτείται επί πλέον αυτός να προβεί και σε νομικές σταθμίσεις επί τη βάσει των περιστατικών αυτών, δηλαδή και σε νομικά

συμπεράσματα απότοκα των ψευδών περιστατικών και επί τη βάσει των σταθμίσεων/συμπερασμάτων αυτών (καταλήγοντας σε ορθό ή εσφαλμένο συμπέρασμα, αδιάφορο) να προβεί σε δήλωση βουλήσεως, όπως εν προκειμένω, τότε το πρόβλημα αλλάζει δεδομένα : διότι πλέον, η – απότοκος της απάτης - πλάνη του συμβληθέντος δεν οφείλεται αποκλειστικώς στην απατηλή δράση του άλλου, (δηλαδή στην παρουσίαση των ψευδών περιστατικών ή στην αθέμιτη αποσιώπηση των αληθών), παρά και σε ένα άλλο στοιχείο, το οποίο δεν αφορά πλέον τον δράστη, αλλά το θύμα και συγκεκριμένως είτε στην άγνοια νόμου από μέρους του θύματος είτε στην εσφαλμένη ερμηνεία των τεθειμένων κανόνων δικαίου, από μέρους του τελευταίου. Οπότε, πράγματι, μεταξύ του αιτίου (της απάτης) και του αιτιατού (της δηλώσεως βουλήσεως από μέρους του θύματος/αντισυμβληθέντος) μεσολαβεί ένα περιστατικό και μάλιστα τυχαίο, εκτός της βουλήσεως του δράστη, το οποίο ίσως αίρει την διαδρομή της αιτιώδους συνάφειας.

3.Ειδικότερα, εν προκειμένω : ο ενάγων εμφανίζεται να νομίζει ότι επί (διαδοχικής κατά χρόνο) συνεγγυήσεως κατά την έννοια του άρθρου 854 ΑΚ, δηλαδή επί πλειόνων εγγυητών του ιδίου χρέους, ο δανειστής – περιπτώσεως συντρεχούσης – στρέφεται υποχρεωτικώς κατά πρώτο λόγο κατά εκείνου από τους συνεγγυητές, ο οποίος προηγήθηκε χρονικώς και ότι δικαιούται να στραφεί και κατά του ετέρου συνεγγυητή, μόνον εφόσον δεν κατέστη δυνατή η εξόφληση ολόκληρης της απαιτήσεώς του από τον πρώτο. Ούτως όμως εχόντων των πραγμάτων, εμφανίζεται ο ενάγων να αγνοεί συγκεκριμένο κανόνα δικαίου και συγκεκριμένως αυτόν του άρθρου 854 του ΑΚ, ο οποίος ρητώς ορίζει ότι επί συνεγγυήσεως, οι (συν)εγγυητές ευθύνονται σε ολόκληρο κι αν ακόμα δεν ανέλαβαν από κοινού την εγγύηση, δηλαδή ακόμα κι αν καθένας εξ αυτών εγγυήθηκε ξεχωριστά. Με αποτέλεσμα, να είναι και επί συνεγγυήσεως εφαρμοστέα η διάταξη του άρθρου 482 εδάφ. α΄ του ΑΚ, κατά την οποία, επί παθητικής εις ολόκληρο ενοχής, ο δανειστής δικαιούται να στραφεί καθ' οιουδήποτε από τους εις ολόκληρο υποχρέους και να ζητήσει από αυτόν την εξόφληση ολόκληρης της οφειλής¹. Αλλά άγνοια νόμου δεν συγχωρείται. Κατά ταύτα, η κατάρτιση της συμβάσεως εγγυήσεως από μέρους του ενάγοντος δεν οφείλεται αποκλειστικώς στις ψευδείς δηλώσεις των υπαλλήλων της εναγομένης, αλλά και στο γεγονός ότι αυτός προέβη προηγουμένως σε νομική εκτίμηση των δηλώσεων αυτών και, ακριβώς επειδή αγνοούσε – ανεπιτρέπτως το

¹ Βλ. Καυκά, Ενοχικών δίκαιον, τ. 2^{ος} σελ. 481. Ζέπο, στην ΕρμΑΚ, υπό το Νο 4.

νόμο – κατέληξε στο λανθασμένο συμπέρασμα ότι δεν διατρέχει κίνδυνο εάν εγγυηθεί δεύτερος, διότι αγνοούσε την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 854 του ΑΚ, καθώς και την διάταξη του άρθρου 482 του ίδιου Κώδικα. Με αποτέλεσμα, να έχει εξαρτηθεί η σύναψη της εγγυητικής συμβάσεως και από τυχαίο περιστατικό (κι όχι μόνον από την αθέμιτη δράση των υπαλλήλων της εναγομένης), δηλαδή από την άγνοια νόμου από μέρους του ενάγοντος, εντεύθεν δε να διακόπτεται ο αιτιώδης σύνδεσμος, μεταξύ της πράξεως αυτής και του αποτελέσματος². Διότι, υπό τις παραδοχές αυτές, εάν ο ενάγων εγνώριζε το νόμο, όπως είχε εκ του νόμου υποχρέωση, θα εγνώριζε και ότι η προηγούμενη σύναψη εγγυητικής σύμβασης από τη μητέρα του δεν σήμαινε και διαδοχική λειτουργία της δικής του εγγυοδοσίας, με αποτέλεσμα – ενδεχομένως – να μην προβεί στην σύναψη και αυτός εγγυητικής συμβάσεως **και γι' αυτό η σύναψη της σύμβασης αυτής δεν συνδέεται** – κατά τη γνώμη μας – **αιτιωδώς με την απατηλή συμπεριφορά της εναγομένης**. Ως εκ τούτου, η αγωγή κινδυνεύει ν' απορριφθεί, ως μη νόμιμη.

4. Από το δόγμα «άγνοια νόμου δεν συγχωρείται» παρέπεται ότι : αυτός που δικαιοπρακτεί δεν δικαιούται να επικαλεσθεί άγνοια νόμου για να εξαιρεθεί από του να εφαρμοσθεί σ' αυτόν ο νόμος. Όμως, δικαιούται να επικαλεσθεί άγνοια νόμου, προκειμένου να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας, με τον ισχυρισμό ότι την επιχείρησε επειδή ευρίσκονταν σε δικαιολογημένη πλάνη, ως προς το δίκαιο, λ.χ. επειδή του δόθηκε (δολίως ή όχι, αδιάφορο) λανθασμένη νομική συμβουλή που εξήτησε³.

Επομένως, για να αποκλεισθεί κάθε περίπτωση δυσμενούς δικαστικής κρίσης επί του νόμου βασίμου της αγωγής, θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να προστεθεί στο ιστορικό της και ισχυρισμός ότι **«οι υπάλληλοι της εναγομένης τον διαβεβαίωσαν ψευδώς ότι, ως συνεγγυητής χρονικώς επόμενος της εγγυήσεως που είχε παράσχει η μητέρα του, θα ευθύνονταν κατά το νόμο δευτερευόντως, δηλαδή θα καλούνταν προς εξόφληση της οφειλής υποχρεωτικώς πρώτα η μητέρα του και η δανείστρια θα ζητούσε από αυτόν να εξοφλήσει το χρέος, μόνον εφόσον η μητέρα του δεν το είχε προηγουμένως εξοφλήσει ολόκληρο»**.

² Μπαλής, Γενικά αρχαί του αστικού δικαίου, έκδ. 1961, § 48 σελ. 146, Ι. Καρακατσάνης, στον ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, κάτω από το άρθρο 147 Νο 7 σελ. 225-226.

³ Σημαντήρας, Γενικές αρχές αστικού δικαίου, έκδ. 1988 § 40 υποσημ. αριθ. 8 σελ. 541.

